

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل متن قوانین - تصویبنامه ها - صورت مفصل مذاکرات مجلس شورای ملی
- سوالات - اخبار رسمی - فرامین - انتصابات - آئین نامه ها - بخش نامه ها - آگهی های رسمی

سال اول - شماره ۲۱۵

صفحه ۷۰۴

دیرتسید محمد شمشیر نماینده مجلس شورای ملی

۴شنبه ۱۶ آبان ماه ۱۳۲۴

دوره چهاردهم قانونگذاری

شماره مسلسل ۱۴۳۰

روزنامه یومیه

فهرست مندرجات

- ۱ - مذاکرات یکصد و پنجاه و هفتمین جلسه مجلس شورای ملی صفحه ۱-۴
- ۵ - آگهی های رسمی و ثبتی « ۵

مذاکرات مجلس

جلسه ۱۵۷

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز ۳شنبه پانزدهم آبان ماه ۱۳۲۴

فهرست مطالب :

- ۱ - تصویب صورت مجلس و تقدیم یکمورق سؤال از طرف آقای انگرانی
- ۲ - طرح برنامه دولت آقای حکیمی
- ۳ - تعطیل جلسه به عنوان تنفس

- ۴ - تشکیل جلسه - بقیه مذاکرات راجع به برنامه دولت
- ۵ - اخذ رای اعتماد بکابینه آقای حکیمی
- ۶ - موقع ودستور جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس یک ساعت و ربع پیش از ظهر بریاست آقای آقا سید محمد صادق طباطبائی تشکیل گردید

۱ - تصویب صورت مجلس و تقدیم یکمورق سؤال از طرف آقای انگرانی

صورت مجلس روز ۳شنبه ۱۳ آبان ماه را آقای شمشیر (منشی) بشرح زیر قرائت نمودند

یکساعت بظهر مجلس بریاست آقای آقا سید محمد صادق طباطبائی تشکیل و صورت جلسه پیش قرائت و بایک فقره اصلاح تصویب گردید

غائبین با اجازه - آقایان : دولت آبادی - آصف عباس مسعودی - محمد رضا تجدد

غائبین بی اجازه - آقایان : نبوی - مؤید قوامی - نقابت - کفائی - امیر ابراهیمی - صمصام - منصف - تولیت - دکتر مصدق - بهبهانی - بهادری - گنابادی - خاتمیری - رفیعی - ایرج اسکندری - عباس حشمتی - مهندس پناهی - دکتر آقایان - پوررضا

دیر آمده با اجازه - آقای انگرانی

دیر آمدگان بی اجازه آقایان : امیر تیمور - عزت الله بیات - گبو - اخوان - عامری - کاظمی - حیدرعلی امامی - تیمورتاش - حسن اکبر - سیف پور فاطمی - علی دشتی - تهرانچی - مدلل - دهقان - کامبخش - جمال امامی - دکتر کیان

آقای حکیمی نخست وزیر آقایان وزیران را

بمجلس شورای ملی معرفی نمودند و بیان داشتند که وزیر بازرگانی و پیشه و هنر بعد معین خواهد شد و فعلا خود ایشان عهددار امور آنوزارخانه خواهند بود و نیز در برنامه بطور خلاصه اشاره نمودند که دولت در سیاست خارجی همواره آرزومند و مؤید دوستی و داد و صدقانه با دول متفق خواهد بود و موجبات تحکیم روابط حسنه فیما بین را از هر جهت فراهم خواهد نمود تا تمهیدات دولت ایران طبق منشور ملل متحد اجراء شود

امنیت کشور با اصلاح و تکمیل و تجهیز قوای تأمینیه بر طبق حوائج و مقتضیات و عواید عمومی طرف توجه کامل دولت است و همچنین تمهید بودجه و تجدید نظر در قانون استخدام و تنظیم امور اقتصادی و ترفیه حال کارگر و برزگر و تهیه وسایل اجرای قانون تعلیمات اجباری از اهم وظایف و مورد اقدام جدی دولت میباشد

و نیز تجدید نظر در قانون تشکیلات مملکتی

و تعیین وظایف مأمورین وزارت کشور و اتمام در اصلاح قانون فعلی انتخابات و انجام انتخابات دوره پانزدهم که از هر گونه جریان منافی قانون مصون باشد از وظایف مهم دیگر دولت بشمار میرود در خاتمه اشاره کردند که توسعه و تکمیل خطوط راه آهن و اسفالت راههای شوسه نیز مورد عمل قرار خواهد گرفت

آقای فاطمی نظر داشتند که جلسه صبح و عصر پس فردا بر ای برنامه دولت تشکیل شود آقای فیروز آبادی با اظهار خوشوقتی از معرفی کابینه معتقد بودند که باید مورد پشتیبانی مجلس قرار گیرد و با اصلاح امور اساسی موفق گردد

آقای دکتر معظمی تذکر دادند که هیئت رئیسه کمیسیونها انتخاب شود

آقای اردلان پیشنهاد نمودند قانون انتخابات در دستور قرار گیرد آقای فاطمی مخالف بودند و رای گرفته شد تصویب نگردید

آقایان ملک مدنی و مجد ضیائی و خبر فرهند پیشنهاد نمودند یک نفر ناظر بانک انتخاب شود که امور مربوطه به ملت نداشته باشد اکثریت در بانک ملی معوق مانده است این پیشنهاد مورد موافقت قرار گرفت ولی عده برای اخذ رای کافی نبود

آقای رئیس با اظهار تأسف بیان داشتند که آقای نهازی از نمایندگان مستعفی شدند استعفا نامه ایشان قرائت گردید

آقای انگرانی قسمتی از سؤالی که از وزارت امور خارجه داشتند قرائت نمودند ولی چون عده برای ادامه مذاکرات کافی نبود جلسه بر وز سه شنبه ساعت بظهر موکول و مجلس ۲۰ دقیقه پیش از ظهر ختم شد

رئیس - آقای فرمانفرمایان راجع بصورت مجلس فرمایشی دارید ؟

فرمانفرمایان - موضوعی بود در صورت

دکتر رادمش - آقا ساکنش کنبد

رئیس - آقای فیروز آبادی .

فیروز آبادی - ما منشاء فساد شده ایم آقایان مصلح عجب ملکیتی است (دکتر کشاورز - راستی عجب ملکیتی است)

هاشمی - راهش رسیدگی است آقای فیروز آبادی . نه مصیبتی شدن .

رئیس - آقایان طاق پشت تریبون است بگذارید صحبت کند آقا بفرمائید .

کام بخش - موضوع دیگری را هم که میخواستم عرض بکنم و این موضوع مخصوصا در زمان زمامداری آقای صدر جریان بدی پیدا کرد و بایستی قطعا جبران بشود عبارتست از تیره شدن روابط ما با همسایه شمالی مان (فیروز آبادی - هیچ هم تیره نشده) (خنده نمایندگان)

رئیس - آقا اجازه بدهید .

کام بخش - اگر آقایان اجازه می دادند در همان موقعی که قانون تحریم انتخابات در این جا مطرح بود و مخالفت کردیم اگر اجازه میدادید که ما اینجا صحبت بکنیم و چند پیشنهاد هم دادیم و تمام آنها را غیر وارد دانستند که ما صحبت نکنیم و دلیلش هم این بود که آقایان می گفتند تا قشون خارجی در ایران است انتخابات نباید صورت بگیرد اینصورت ظاهرش خیلی خوب است و ما هم که مخالفیم حرف نمی گذاشتند بزیم پس معلوم میشود که ما یک عمل باین خوبی را نمی گذاریم اجراء بشود در صورتیکه اینطور نبود و بینه اگر آنروز اجازه می دادند این مطالب را تذکر میدادم که گفتن مطالب از پشت این تریبون باین عنوان که من آزادیخواهم ؛ من وطن پرستم ، من طرفدار خروج قوای بیگانه از ایران هستم گفتن این مطالب از پشت این تریبون آسان است و اگر گفتار بدون کردار باشد دیگر آسانتر ، بنده عرض میکنم وقتی که شما به اهمیت رفتار و به اهمیت کردار و عملیات ما درست عمیق بشوید و فکر بکنید خواهید دید ، من مدعی هستم که عمل ما یعنی آنچه را که ما می گوئیم و میکنیم او بیشتر مساعد است با اینکه نیروی خارجی از ایران برود تا عمل آنها بیکه می آیند در اینجا و صحبت میکنند و در عین حال عملشان یک عملی است که مانع از رفتن آنها است بنده عرض میکنم اگر موجبات رفتن قشونهای خارجی را در ایران ما فراهم میکردیم اگر یک رویه صحیحی میداشتیم بنده قطع و یقین دارم که همان یکماه بعد از جنگ ممکن بود ما مواجه بشویم با اینکه ارتشهای خارجی از ایران برود موجباتش را باید فراهم کرد با گفتن نمیشود ، بتمام معنی عملا که ما نسبت به ردوی آن ها بی طرف هستیم و بی نظر هستیم و هیچ کدام را نسبت به هیچکدام ترجیح نمیدهیم وقتی که این را عمل نشان دادیم و ثابت کردیم آنها هم که این موضوع را حس کردند قطعا میروند ولی اگر ما اینکار را نکردیم اگر بیکه از آنها نشان دادیم که ما بعضی فرسب است خارجی خودمان در باره او قائلیم آنوقت من شما قول میدهم که کار باین آسانها حل نخواهد شد .

حاذقی - این حرف را نزد آقای کام بخش آنها باید بروند حق ندارند معاهداتمان را انجام دادیم پنجاه بدبختی کشیدیم گرسنگی کشیدیم برای اینکه حالا این حرف را نشنویم

کام بخش - آقای حاذقی ما باید هادت بکنیم که خود ما هم تمهیداتی که داریم انجام بدهیم یک نهاد مامشور مال منفق است که مادر همین جا تصویب کردیم با آن نطق فراتی که آقای دکتر کرده کردند و از آنروز تا حالا نرسیدند که چطور اجرا شده .

دکتر عبده - منشور ملل منفق استقلال ممالک را تضمین میکند دیگران باید مقررات را اجرا کنند ما کرده ایم .

کام بخش - درست است و خیلی چیز های دیگر اینجا هست ما باید تمهیدات خودمان را محترم بشماریم .

حاذقی - توسری که میخواهیم چیزی نداریم بدهیم .

پوررضا - آقا چه تمهیدی داشتیم که نکردیم بفرمائید .

کام بخش - اینکه مملکت مادمو کراسی واقعی ندارد .

مسعودی - بخارجی چه مربوط است آقای کام بخش ب دیگران چه مربوط است .

یمین اسفندیاری - با این همه خدمات و خساراتی که باین مملکت وارد شده باز هم تمهیداتمان را انجام ندادیم .

کام بخش - آقای مسعودی بنده خیلی بیشتر از شما طرفدار این هستم که ارتشهای خارجی بروند از ایران بیرون بروند چیزی که هست ما بایستی واقعا طوری بکنیم و موجبات را یک طوری فراهم بکنیم که هیچگونه خصومتی بین ما و دیگران نباشد .

یمین اسفندیاری - چه خدمتی آقا چنانچه مالی بفرمائید دولت صدر با دولت شمالی برخلاف چه چیز رفتار کرده است اگر یک اخلاقی بین من و شما باشد چه ربطی بدولت دارد .

کام بخش - دلیلش اینست که فلان بیس را بعنوان اینکه نویسنده اش روسی است توقیف میکنند (سید ضیاءالدین - بیس ما را مگر اجازه میدهند) سعیدی فردوسی حافظ نویسنده گان و شهرای مادر آنچاهم مورد تشویق هستند .

سید ضیاءالدین - توستوی و پوشکین هم مورد تجلیل هستند .

کام بخش - چخوف هم همینطور ، اردلان - آنها خودشان این حرفها را نمی زنند شما چرا می زنید ؟

سید ضیاءالدین - شما اصرار دارید سوء تفاهم ایجاد کنید

یمین اسفندیاری - ما مطالب خودمان را باید بگوئیم

کام بخش - این هم مطالب خودمان است . بنده آقای حکیمی دلایلی که آقایان لازم دارند ، دلایلی که شما لازم دارید برای اینکه بدانید آقای صدر برای ما یک حکومت دیکتاتوری ، یک حکومت متمایل بدیکتاتوری تهیه کردند و ما را میبردند با آنجائی بکشند که یک حکومت دیکتاتوری فاشیستی باشیم .

سندجی - آقا این حرفها چیست ؟
یمین اسفندیاری - از وجدان شما انصاف میخواهم آیا فاشیستی در این مملکت هست ؟
عده از نمایندگان - این ها چه حرفی است

آقا فاشیست یعنی چه ؟

سیف پور فاطمی - چرا فاشیست میگویند ایران نه دیکتاتوری فاشیست میشود نه دیکتاتوری که نویست

کام بخش - آقای یمین فاشیست یعنی چه ؟

یمین اسفندیاری - نمیدانم

کام بخش - من میدانم شما نمیدانید ، شما مراجعه بفرمائید با اعلامیه ستاد ارتش ، اعلامیه اینکه ستاد ارتش منتشر کرد این اعلامیه ستاد ارتش بتمام معنی رویه دولت را حالا شاید این رویه دولت نباشد رویه خاص ارتش باشد روشن کرد ، رویه اینکه یک مبارزه نا جوانمردانه با افراد آزادیخواه نسبت با افراد آزادیخواه نسبت با آزادیخواهان این مملکت میکند ، از این اعلامیه برمی آید شما بتمام معنی میتوانید بفهمید یک اعلامیه بیکه سرایای این اعلامیه حکایت میکند از بی اطلاعی و بی سوادی نویسنده اش الان این جا اعلامیه را یک قسمتش را برای شما میخوانم تا بدانید که وضعیت مادر چه حالست در این اعلامیه مینویسد که این آقایان یعنی افسرانی که فرار کرده اند از خراسان همین اعلامیه میگویند در یک جا مینویسد بدون تهیه مقدمات و بدون اطلاع سایر هممستان یعنی خودش تصدیق میکند که این ها بدون اطلاع ما یک چنین عملی کرده اند . اگر خود آنها تصدیق میکنند که این عمل بدون اطلاع ما شده است آن وقت چطور آقای ارفع در یک جای دیگر این اعلامیه مینویسد با تحریک و دستور حزب توده این کار را کرده اند

چطور اینرا میبرند در هیئت وزراء بآن ترتیب که آقای مالک هم مسوق هستند .

سید ضیاءالدین - حزب دموکرات با اطلاع شما بوده است یا نه الفانی زبان فارسی با اطلاع شما بوده است یا نه ؟

کام بخش - ولی بنده ثابت میکنم در این جا مطابق مدارکی که در دست داریم که این عمل یعنی عملیکه ستاد ارتش میخواست متناسب بکنند با ولی موفق نشد که با متناسب بکنند آن عمل را با مدارک و دلایل کتبی ثابت میکنم متناسب بخود ایشان است یعنی خود آقای ارفع این عمل را مستوجب شده است ارفع مجبور کرده است افسرهای ما را بایک طرز بی نظیری که شاید در سایر نقاط جهان نظیر نداشته است بایک طرز بی نظیری یک چنین عملی را بکنند در اعلامیه ستاد ارتش گفته میشود که این عمل در تاریخ ۲۵ و ۲۶ واقع شده است بعد از ظهر در صورتیکه ستاد ارتش هم در تاریخ ۲۶ از این عمل اطلاع پیدا کرده است و آنوقت با این مدارکی که آلا ن عرض خواهم کرد ثابت میکنم که زمینه این عمل در چند ماه پیش بوسیله خود ارفع تهیه شده بود . . . (کله داری - ارفع افسر وطن پرستی است) . . . شما حق دارید دفاع بکنید آقای کله داری آقای ارفع در چند ماه قبل از این واقعه اعلامیه صادر کرده اند راجع باینکه مطالبی که در اطراف دسته بندی در ارتش راجع بعزب نهضت ملی گفته میشود دروغ است اعلامیه ای صادر کرده اند آقای وزیر جنگ هم این اعلامیه را تایید کرده اند